

Els negres a l'infern de Moscou

Quotidianament exposats als insults, als robatoris, a la violència, els negres tenen dificultats per dur una vida normal a Rússia. No poden comptar ni amb la justícia ni amb les autoritats, que actuen igual que la societat profundament racista a la qual serveixen.

A Moscou s'hi produeixen setmanalment moltes agressions racistes. Els autors solen ser caps rapats i neonazis, però els policies d'uniforme no els van pas al darrere. Ells també agredeixen regularment africans i gent que no és del "tipus rus" per extorquir-los. José Salamao és una de les moltes víctimes de l'augment de la violència racista contra els refugiats i altres estrangers a Rússia. És angolès, però ja fa nou anys que viu a la capital russa. Un vespre, quan tornava a casa, uns policies el van aturar i li van demanar diners. Com que les autoritats no solen inscriure els estrangers, José no té permís de residència. Aquest delictes dona als policies el dret d'exigir-los 500 rubles (15,40 euros) de multa.

"Això passa sovint. A voltes en tenen prou amb 300 rubles que s'embutxaquen ells mateixos, i això és el que pretenien en aquella ocasió. Però no els els vaig voler donar. Em van dur a la comissaria i se'n van anar. Vaig pagar 500 rubles al policia de guàrdia, me'n va fer un rebut i vaig sortir. A fora, els mateixos policies m'esperaven. Estaven molt enfadats perquè no els havia volgut pagar a ells. Em van dur a un petit bosc i van començar a apallissar-me. Un d'ells em va tòrcer el braç tan fort que me'l va trencar", recorda.

José va poder tornar a la comissaria, amb dificultats i tot ple de sang, i des d'allà el van dur a l'hospital. El van operar, però tres dies després, com que ja no li quedaven diners, el van obligar a eixir del centre sanitari. Un dels policies li va venir a dir que, si el denunciava, no li passaria res perquè era rus. Era inútil. José Salamao no es va deixar intimidar i els va denunciar, però no gosa tornar al seu

apartament dels afores. Els policies podrien tornar-hi per venjar-se. Un d'ells li va telefonar per oferir-li diners si retirava la denúncia. Les possibilitats d'obtenir justícia són ben magres, si tenim en compte que els atacs racistes que els tribunals han tingut en compte són molt pocs. I, com en aquest cas, si els autors de l'agressió són policies, gairebé no hi ha cap possibilitat de veure prosperar la denúncia.

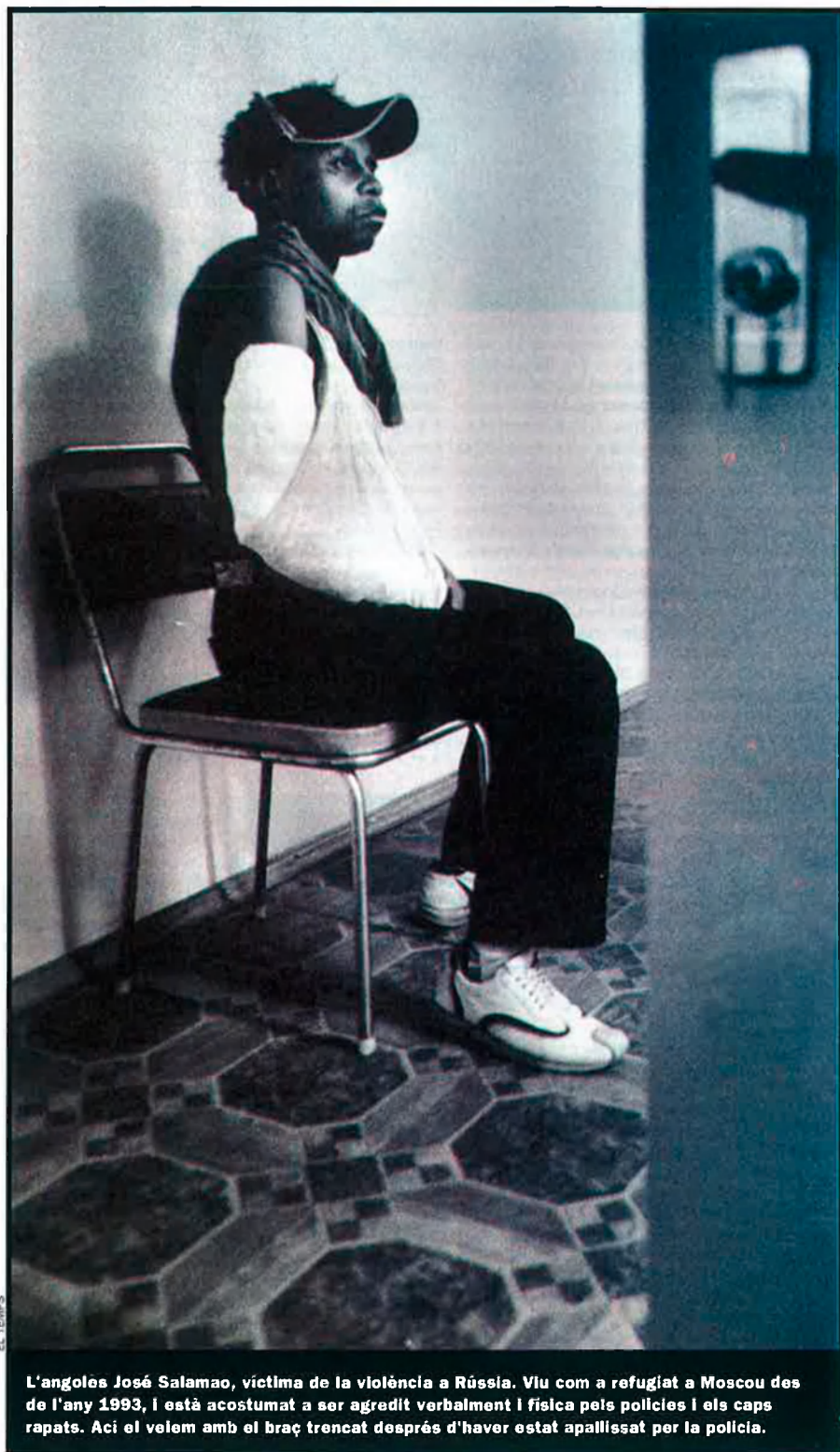
Dels centenars de refugiats que viuen legalment a Moscou, la major part són constantment amenaçats d'agressió o de robatori. El sistema judicial no pot assegurar-los cap protecció.

Tatiana Dobneva, l'advocada de José, que també és part en una acció judicial per la mort d'un altre angolès, pot donar fe d'aquesta realitat. Fa un any, Paul Massa Mayoni acabava de ser rebut al centre de refugiats de l'ONU, a Moscou, quan uns joves el van atacar amb bats, ampolles i pedres. Uns minuts més tard, aquest pare de dos fills queia per terra inconscient. Va morir al cap de pocs dies. Malgrat que es veia clar que les contusions al rostre li les havia causades un objecte llarg, un dels metges va declarar que Paul Massa Mayoni devia haver mort per la fractura de crani que li va causar una caiguda al carrer. "Als assassins els van posar en llibertat després d'acusar-los de *hooliganisme*. Com pot ser, això? Doncs senzillament perquè, sempre que parlem d'africans o d'afganesos, la qualitat de la medicina judicial i dels tribunals baixa molt sensiblement", explica Tatiana Dobneva.

Als afores de la ciutat de Mytichtchi, Mariam Siladialo ha de quedar-se dins l'apartament tot el dia. Aquesta xiqueta de vuit anys i amb els cabells a l'estil

rastafari viu en un petit habitatge de dues estances amb dues xiquetes i quatre adults. Hauria de fer primària, però cap escola no vol matricular-la-hi. Les altres dues companyes han seguit els cursos, però han hagut de canviar d'escola fa poc: els xiquets russos els llençaven pedres. El pare de Mariam, Langa Langa, va arribar d'Angola a Moscou el 1993, i és un etern "demandant d'asil". "Ja fa nou anys que vivim ací i segurament ho haurem de fer encara vint anys més", diu. Veient-lo, ningú no diria que algú pot gosar atacar un sac de músculs com ell, però Langa Langa ja no recorda quantes vegades ha estat agredit. "Una vegada em van atacar 35 caps rapats que van botar damunt meu", recorda, ensenyant les cicatrius de la mà. Un negre sempre és una carnassa excel·lent per als grups de nazis, caps rapats o per a la mateixa policia. El risc varia segons les estacions. L'hivern és millor, perquè poden dissimular la pell del rostre sota un gran barret. La primavera i l'estiu són un infern, especialment al voltant del 20 d'abril, data d'aniversari de la mort de Hitler. Els caps rapats es desplacen en bandes i ataquen els africans en honor al Führer. Durant els partits de futbol, el millor és no eixir, perquè llavors les bandes de caps rapats reben l'ajuda dels *supporters* ebriss. "El més perillós és la nit. Un mètode clàssic és aquest: els policies et fiquen una bosseta de droga a la butxaca. Tot seguit et demanen diners. Ens estimem més pagar que ser arrestats", explica l'etíop Mulugeta Aergata. I, a sobre, no poden comptar amb l'ajuda de la policia. "Quan em van perseguir uns caps rapats, vaig córrer cap a un policia demanant-li ajuda. Es va girar tot dient: 'Què vols?' Per nosaltres, no hi ha cap diferència entre caps rapats i policies: uns porten l'uniforme negre, els altres gris, de funcionari. Viure ací és estar contínuament en guerra", afegeix.

També els costa trobar allotjament: molt poca gent lloga als africans. "No pas perquè siguin racistes, sinó perquè tenen por", assegura l'etíop Gesahgn Werdofa. "Ens és quasi impossible integrar-nos a Rússia. No solament les autoritats, sinó també una gran part de la població està en contra nostra", sospira el congolès Laurent Yengo. La solució de tornar al seu país no els és possible a gent

L'angolès José Salamao, víctima de la violència a Rússia. Viu com a refugiat a Moscou des de l'any 1993, i està acostumat a ser agredit verbalment i fisca pels policies i els caps rapats. Ací el velem amb el braç trencat després d'haver estat apallissat per la policia.

com Abdalle Hashi Muhammad. El seu país, Somàlia, ja no existeix en tant que estat. La possibilitat de trobar un tercer país que els reba és il·lusòria. Abans encara es podia emigrar als Estats Units o al Canadà, però, d'ençà de l'11 de se-

tembre del 2001, ningú no hi està autoritzat. L'Alt Comissionat de l'ONU per als Refugiats (ACNUR) considera necessària aquesta solució. Rússia va signar la convenció de l'ONU sobre els refugiats el 1992, però no l'aplica. "Aques-

Dalt, Mariam, filla d'angoles; cap escola no vol matricular-la. Al centre, l'angolès Antonio Mampaxi, després de patir un atac de quinze caps rapats. A sota, el vicepresident del Partit Liberal Nacional, Semjon Tokmakov: "No volem fer córrer la sang, volem arribar al poder de forma pacífica." L'ultradreta russa guanya adeptes dia rere dia.

ta convenció estipula clarament que cap estat no té el dret de condemnar els refugiats, ni tan sols els il·legals. Rússia viola deliberadament la convenció", diu Leonid Dorenko, d'ACNUR, responsable de relacions amb les autoritats. Dels centenars de milers que demanen l'estatut de

refugiats, pràcticament cap no l'aconsegueix. Fan el que poden amb un sol paper segellat per ACNUR on diu "demandant d'asil", que no els protegeix de les agressions policials. "Aquesta llarga espera és una veritable baixada als inferns. Podem ajudar-los donant-los algunes cu-

res elementals i un poc de diners. L'odi als estrangers, sobretot als africans, és tan fort a Rússia que els és impossible d'integrar-se. Comptem, doncs, amb poder-los desplaçar", informa Vera Soboleva, responsable d'informació de l'oficina d'ACNUR a Moscou.

No se sap exactament quants refugiats hi ha ara a Moscou. Segons una estimació del Govern rus, són entre 700.000 i 1,5 milions, els "refugiats il·legals", però en realitat la xifra deu ser superior. "El racisme creix perquè molts russos fan dels refugiats el boc expiatori de la misèria que pateixen ells mateixos, creu Svetlana Gannusjkina, membre de l'associació humanitària Memorial, que ha estudiat la lleugeresa amb què les autoritats tracten la violència racista i el fet que, potser, col·laboren amb els racistes organitzats. "De fet, els policies i els caps rapats són socialment propers els uns dels altres: els membres de tots dos col·lectius sorgeixen de les capes més pobres de la societat", afegeix. El fet que la direcció de la policia de Moscou negue l'existència de caps rapats i afirme que és un mite creat per la premsa, reforça les suposicions dels qui han estat víctimes d'aquestes bandes o de la policia. Svetlana creu que l'hostilitat dels russos envers els negres té una explicació. Els mercats de Moscou són controlats per grups ètnics, sovint originaris del Caucas. Segons un sondeig, més del 50% dels habitants de Moscou creu que els atacs contra els mercats són justificats. Una *babuixka* (àvia) russa no pot vendre-li les pomes o els mitjons de llana, i n'acusa els negres. Qui protegeix aquestes màfies ètniques? La direcció de la policia, segur. Però les *babuixques* l'únic que veuen és que són els caucasiens els qui les n'expulsen brutalment. Això irrita la gent, i la frustració creixent dona als caps rapats una base social més àmplia. El mes d'abril de l'any passat, just abans de l'aniversari de Hitler, Svetlana Gannusjkina va sentir una dona que li deia a una amiga: "Mira, no hi ha negres pel carrer, avui: els caps rapats deuen haver-los espantat."

Michaek Winiarski

© Dagens Nyheter - EL TEMPS

Traducció: Maite Insa